

Aluesuunnittelu

Päijät-Hämeen liitto

toimisto@paijat-hame.fi

29.9.2025

Lausunto Päijät-Hämeen maakuntakaavasta, luonnosvaihe

Päijät-Hämeen liitto on pyytänyt Uudenmaan liitolta lausuntoa Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 luonnoksesta.

Perustiedot kaavasta

Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060 laaditaan kaikki Päijät-Hämeen kunnat ja maankäytön teemat kattavana kokonaismaakuntakaavana, joka voimaantullessaan korvaa Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2014 ja litin kunnan alueella voimassa olevat Kymenlaakson vaihemaakuntakaavat. Ainostaan 8.6.2023 lainvoiman saanut jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaava jää voimaan nyt voimassa olevista maakuntakaavoista.

Lausunto

Uudenmaan liitto pitää Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060 —luonnosta hyvin valmisteltuna ja kattaviin selvityksiin perustuvana. Uudenmaan liitto kuitenkin esittää joitakin muutoksia liikenteeseen sekä viherrakenteeseen ja ekologiin yhteyksiin liittyen.

Liikenne

Liikenteellisesti Päijät-Häme kytkeytyy Uuteenmaahan (TEN-T) ydinverkkoon ja pääväylien palvelutasoluokkaan I kuuluvalla valtatie 4:llä, joka on osoitettu kaavaluonnoksessa moottoritieksi välillä Järvenpää–Lahti–Heinola. Rinnakkaistie maantie 140 on merkitty seututiemerkinä. Myrskylän ja Orimattilan välinen seututie 167 sekä Myrskylä–Kimunkylä välinen seututie 164/297 on merkitty kaavaluonnoksessa seututiemerkinä. Pääratamerkinä on osoitettu maakunnan olemassa olevista rataosista Kerava–Lahti–Kouvola. Yhdysratoina tai sivuratoina on osoitettu nykyinen Lahti–Loviisa-rata, josta Lahti–Loviisa-radan osuus Lahdesta Orimattilaan saakka on osoitettu kehittämismärkinä.

Uudenmaan liitto toteaa, että Lahti–Loviisa-rata on erittäin huonokuntoinen ja vaatii perusparannuksen lisäksi mahdollisesti muita toimenpiteitä. Mikäli kaavaehdotukseen mennessä Lahti–Loviisa-radan

selvitykset ovat osoittaneet merkittäviä parantamistarpeita Orimattilasta Loviisaan, tulee se osoittaa kaavassa vastaavalla merkinnällä. Muutoin Uudenmaan liitolla ei ole huomauttamista Päijät-Hämeen ja Uudenmaan välisiä väylämerkinnöistä, vaikka käytetty tieluokitus poikkeaa jonkin verran Uusimaa-kaavan periaatteista.

Kaavaluonnoksessa päästöttömien käyttövoimien jakelupiste -merkinnällä on osoitettu alueet, joilla voidaan edistää fossiilisille polttoaineille vaihtoehtoisten käyttövoimien jakelua erityisesti raskaan liikenteen tai lentoliikenteen tarpeisiin. Uudenmaan liitto pitää erityisesti Tuuliharjan eritasoliittymän yhteyteen suunniteltavaa raskaan liikenteen taukopaikkaa ja latausinfrastruktuuria tarpeellisenä logistiikan toiminnan ja raskaan liikenteen vähäpäästöisyyden edistämiseksi. Uudenmaan liitto kuitenkin ehdottaa, että merkinnän nimi voisi kuvata vähäpäästöisyyttä, sillä vaihtoehtoiset käyttövoimatkaan eivät ole päästöttömiä. Uudenmaan liiton mukaan myös raskaanliikenteen taukopaikat voitaisiin kytkeä määräyksessä vaihtoehtoisten käyttövoimien jakelun sijainteihin.

Viherrakenne ja ekologiset yhteydet

Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060:n luonnoksessa viher- ja sinirakenteen merkinnät ja määräykset muodostavat kattavan kokonaisuuden. Uudenmaan liitto pitää kannatettavana, että uusilla viherverkoston kaavamerkinnoilla pyritään edistämään luonnon monimuotoisuutta sekä turvaamaan maakunnan ekologisen verkoston toimivuutta pitkällä aikavälillä. Ekologisten yhteyksien jatkuvuus on huomioitu osin kaavakartalla ja osin viherverkoston liitekartalla. Kaavaluonnoskartalla on esitetty ekologisista yhteyksistä vain kriittiset ekologiset yhteydet, joissa on tunnistettu kriittisiä epäjatkuvuuskohtia. Metsäisemmille alueille sijoittuvat toimivat yhteydet sen sijaan ovat suuntaa antavia ja osoitettu kaavaselostuksen oikeusvaikutuksettomalla liitekartalla.

Uudenmaan liitto pitää ekologisten verkostojen jatkuvuuden vuoksi tärkeänä ylimaakunnallisten ekologisten yhteyksien keskeisimpien kohtien tuomista mukaan joko kaavakartalle tai oikeusvaikutteisena muutoin esiin kaavassa (suunnittelumääräykset, oikeusvaikutteiset liitekartat). Näitä keskeisiä kohtia ovat ensisijaisesti ne, joissa Uudenmaan puolella on maakuntarajalle asti merkitty joko MLY-alue (metsätalousvaltainen alue, joka on laaja, yhtenäinen ja ekologisen verkoston kannalta merkittävä) tai viheryhteystarve.

Kaavaluonnoksen liitekartassa esitetyt maakunnan rajalle ulottuvat ekologiset yhteydet vastaavat pääosin kohtia, joissa Uusimaa-kaava 2050:ssä on rajalla MLY-alue tai viheryhteystarve. Kaavaluonnokseen on merkitty Uudenmaan ja Päijät-Hämeen rajalla tunnistetuista ekologisista yhteyksistä vain yksi kriittinen ekologinen yhteys. Uudenmaan liitto esittää harkittavaksi kaavan viheryhteyksien täydentämistä viherverkoston liitekartan mukaisesti. Näin voitaisiin turvata yhteyksien säilyminen, mikäli näille alueille kohdistuisi uusia maankäyttöpaineita, kuten esimerkiksi uusiutuvan energiantuotannon tarpeita.

Uudenmaan liitto pitää kaavaluonnoksen suunnittelumääräyksiä ja kehittämissuosituksia selkeinä. Kriittinen viheryhteys -merkintään liittyy

kehittämissuositus, jonka mukaan maankäytön suunnittelussa tulee kiinnittää huomioita kriittisten ekologisten yhteyksien turvaamiseen ja mahdollisuuksien mukaan tukea yhteyksien laadun parantamista. Uudenmaan liitto ehdottaa, että kehittämissuositus muutettaisiin suunnittelumääräykseksi ja sen sanamuotoja vahvistettaisiin siten, että yhteyden säilymisen tai toteuttamisen edellytykset varmistetaan.

Lopuksi Uudenmaan liitto tuo esille, että Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysien perusteella (2018) löytyy tiedot Uudenmaan maakunnallisista verkostoista ja yhteyksistä. Selvitysten tarkastelualue ulottuu yli maakuntarajojen, ja niitä kannattaa hyödyntää ylimaakunnallisissa tarkasteluissa.

Tuija Telén
maakuntajohtaja

Jakelu

Päijät-Hämeen liitto
Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Tiedoksi

Uudenmaan ELY-keskus / Kirjaamo